

Інформація про стан травматизму невиробничого характеру в Україні за 9 місяців 2012 року

Згідно з даними Державної служби статистики, від нещасних випадків невиробничого характеру за дев'ять місяців цього року загинуло 30 тисяч 246 осіб, з них 785 дітей віком до 14 років. Порівняно з аналогічним періодом 2011 року кількість загиблих у невиробничій сфері зменшилася на 1,1% (30581 особа у 2010 році) (Табл. 1.).

Таблиця 1.

Порівняльна таблиця смертності населення від зовнішніх причин у побуті
за 9 місяців 2011 – 2012 років

№	Причини смерті	2011рік	2012рік	Зменшення (збільшення) у відсотках
1.	Загальна кількість	30581	30246	1,1 ↓
2.	З них дітей	812	785	3,3 ↓
3.	Навмисне самоушкодження	7009	7128	1,7 ↑
4.	Ушкодження з невизначеними намірами	4573	4384	4,1 ↓
5.	Транспортні нещасні випадки	3818	4143	8,5 ↑
6.	Випадкові отруєння та дія алкоголю	2730	2815	3,1 ↑
7.	Випадкові утоплення та занурення у воду	2253	2379	5,6 ↑
8.	Падіння	1764	1788	1,4 ↑
9.	Напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження	1910	1741	8,8 ↓
10.	Інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин	1415	1431	1,1 ↑
11.	Інші нещасні випадки із загрозою диханню	1335	1332	0,2 ↓
12.	Нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами	1220	1232	1,0 ↑
13.	Нещасні випадки, пов'язані з дією природних факторів	1684	1013	39,8 ↓
14.	Інші нещасні випадки	508	490	3,5 ↓
15.	Нещасні випадки, спричинені електричним струмом, випромінюванням, температурою або тиском	326	326	0

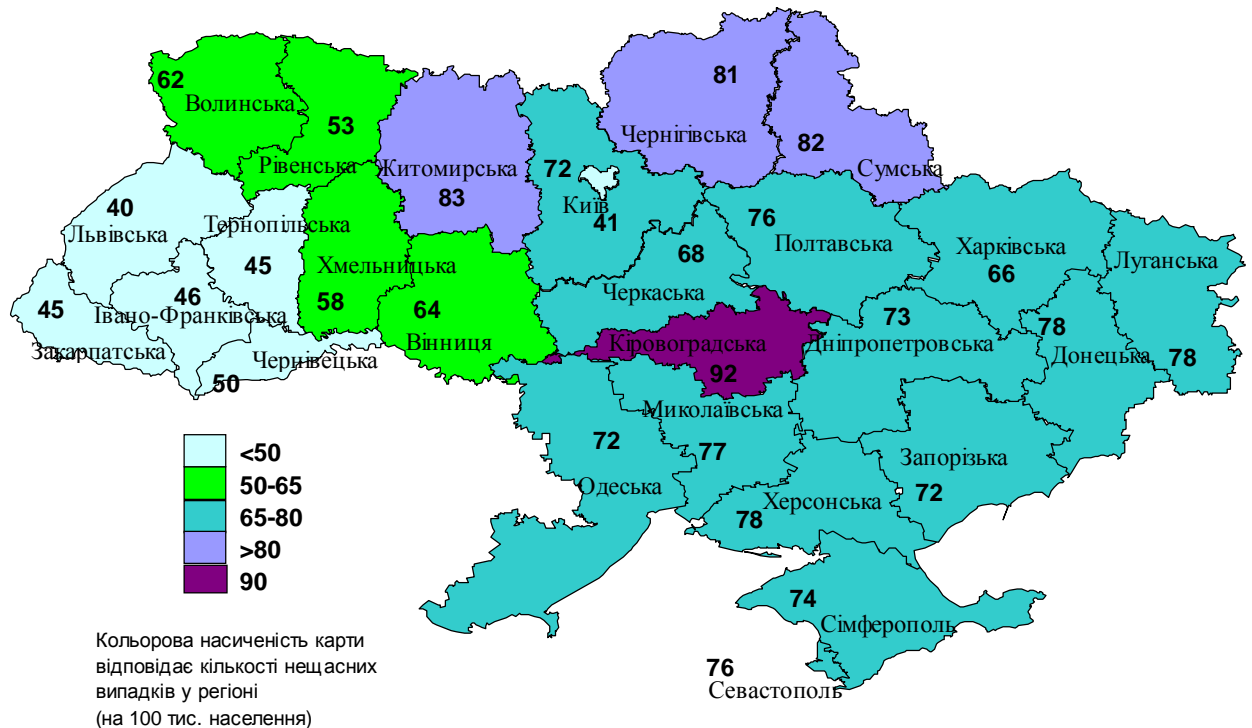
Незважаючи на те, що спостерігалось зменшення загальних показників смертності від зовнішніх причин у невиробничій сфері на 1,1% порівняно з аналогічним періодом 2011 року, їх кількість залишається доволі високою.

У кількох областях зберігається негативна ситуація з травматизмом невиробничого характеру зі смертельним наслідком. Протягом останніх років найбільші показники смертності (осіб на 100 тис. населення) у сфері, не

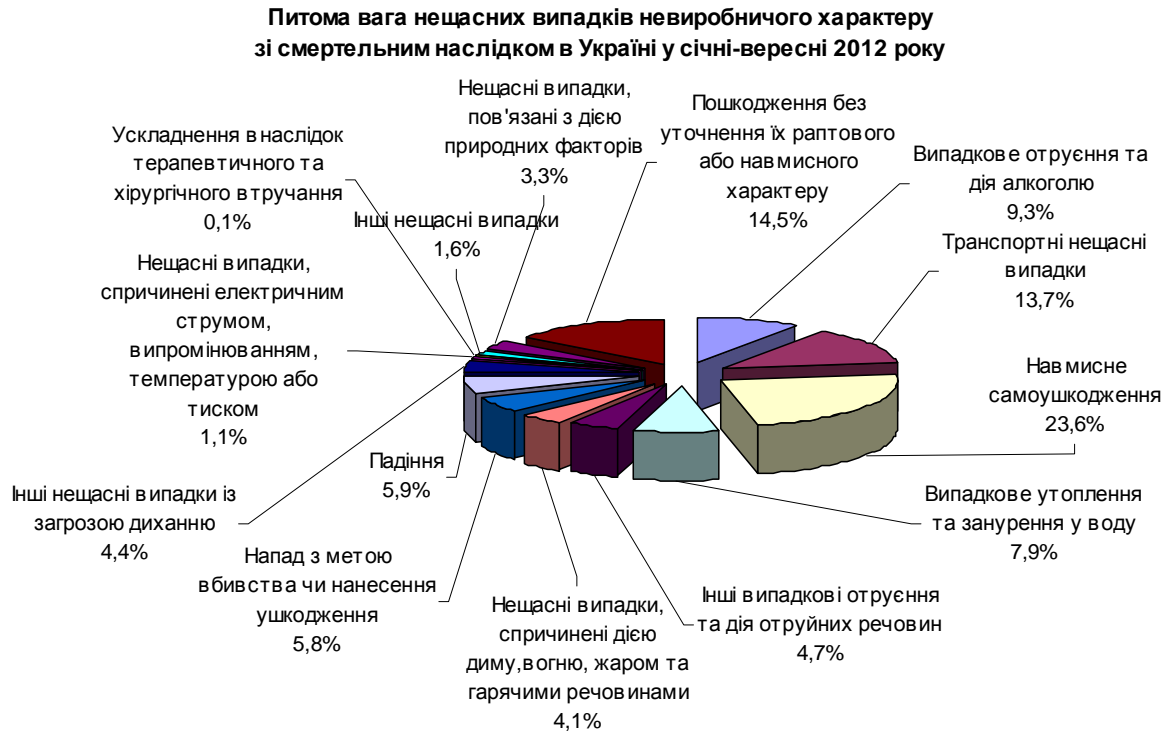
пов'язаній з виробництвом, фіксуються у Кіровоградській (92), Житомирській (83), Сумській (82), Чернігівській (81) областях (Рис. 1.).

Рисунок 1

Розподіл кількості померлих від нещасних випадків невиробничого характеру в Україні за січень-вересень 2012 року у розрізі регіонів (на 100 тис. населення)

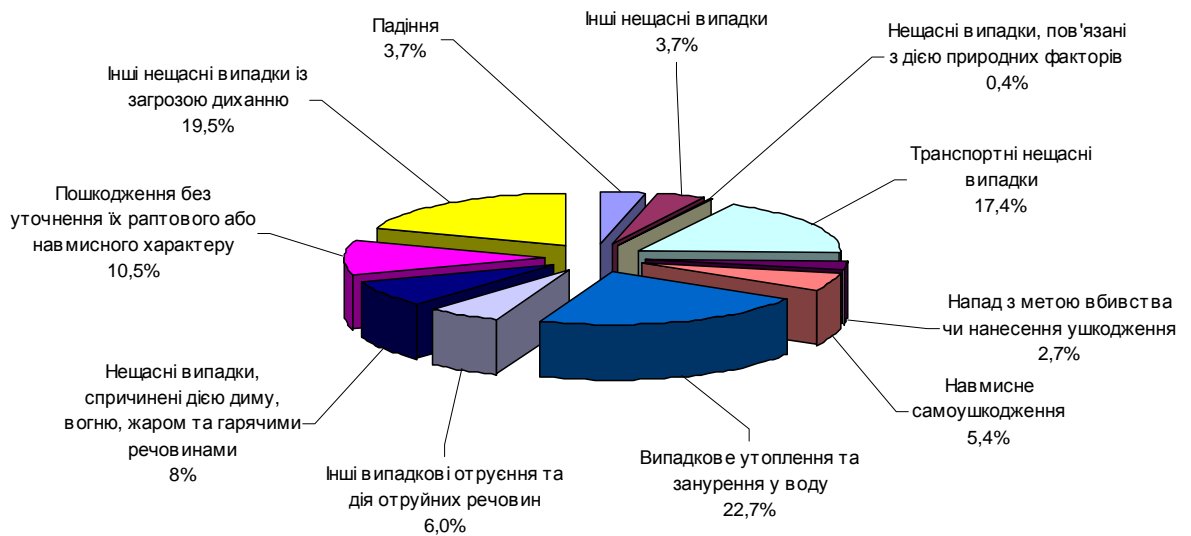
Аналіз стану травматизму невиробничого характеру показав, що основними видами травматизму невиробничого характеру зі смертельним наслідком протягом кількох років залишаються - навмисне самоушкодження – 23,6% (7128 осіб), пошкодження без уточнення їх раптового або навмисного характеру – 14,5% (4384 особи), транспортні нещасні випадки – 13,7% (4143 особи), випадкові отруєння та дія алкоголю – 9,3% (2815 осіб), випадкові утоплення та занурення у воду – 7,9% (2379 осіб), падіння – 5,9% (1788 осіб), напади з метою вбивства чи нанесення ушкодження – 5,8% (1741 осіб), інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин – 4,7% (1431 осіб), інші нещасні випадки із загрозою диханню – 4,4% (1332 особи), нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами – 4,1% (1232 особи), випадки, пов'язані з дією природних факторів, – 3,3% (1013 осіб), інші нещасні випадки – 1,6% (490 осіб), нещасні випадки, спричинені електричним струмом, випромінюванням, температурою або тиском – 1,1% (326 осіб). (Рис. 2., Табл. 1.).

Протягом січня-вересня 2012 року в Україні від нещасних випадків невиробничій сфері загинуло 785 дітей віком до 14 років, що менше на 3,3% порівняно з аналогічним періодом 2011 року (812 дітей). Найбільшу кількість померлих дітей віком до 14 років від нещасних випадків зареєстровано у Донецькій (66 осіб), Одеській (61 особа), Дніпропетровській (49 осіб), Луганській та Миколаївській (по 36 осіб), Вінницькій та Закарпатській (по 35 осіб), Київській та Рівненській (по 34 особи), Харківській (31 особа), АР Крим, Житомирській, Львівській та Хмельницькій (по 30 осіб) областях, а найменшу – у м. Севастополі (11 осіб), Тернопільській (12 осіб), Івано-Франківській (14 осіб), Полтавській (15 осіб), Сумській (18 осіб), Черкаській (19 осіб), Херсонській та Чернівецькій (по 20 осіб), Волинській та Запорізькій (по 21 особі), Чернігівській (25 осіб), у м. Києві та Кіровоградській (по 26 осіб) областях.

За статистичними даними основними причинами загибелі дітей від нещасних випадків невиробничого характеру у звітному періоді були: утоплення – 171 дитина (22,7%), нещасні випадки із загрозою диханню (удушення) – 147 дітей (19,5%), транспортні події – 131 дитина (17,4%), пошкодження без уточнення їх навмисного або раптового характеру – 79 дітей (10,5%), нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами, – 61 дитина (8%), інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин – 45 дітей (6%), навмисне самоушкодження – 41 дитина (5,4%), падіння – 28 дітей (3,7%), вбивства – 20 дітей (2,7%) тощо (Рис. 3).

Питома вага нещасних випадків невиробничого характеру зі смертельним наслідком в Україні за січень-вересень 2012 року серед дітей віком до 14 років

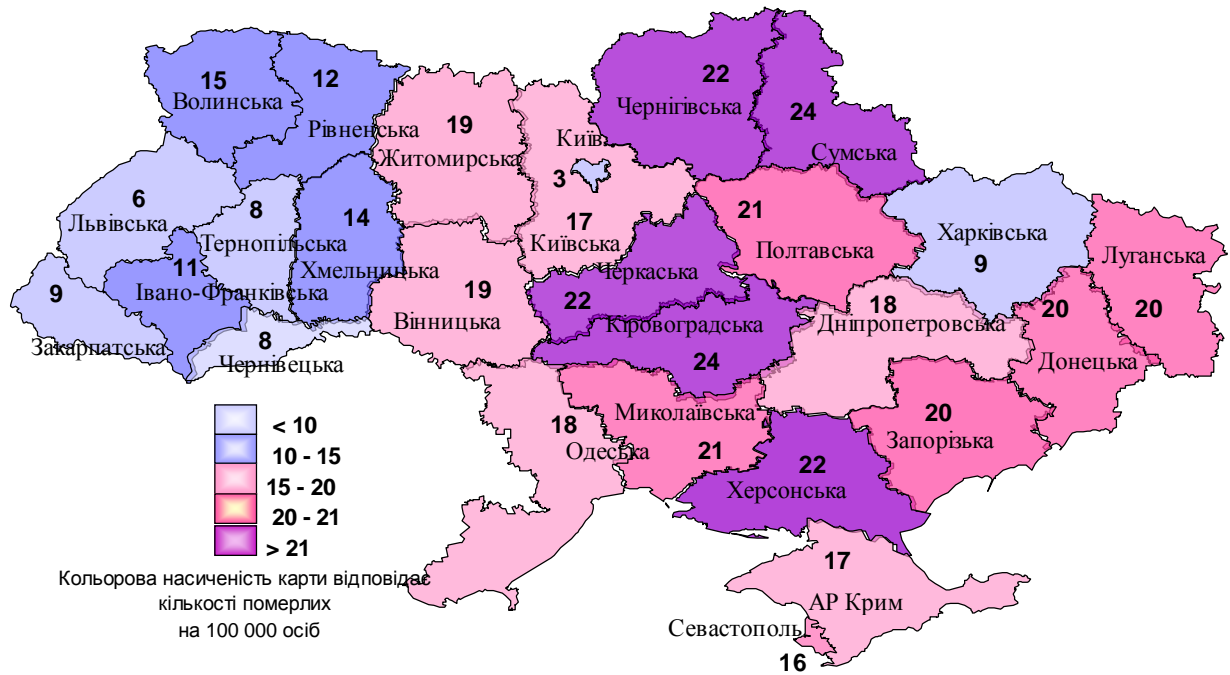

Загибель людей від самогубства та самоушкодження займає перше місце серед причин смертності від зовнішніх причин смертності і становить 23,6 відсотка від усіх нещасних випадків травматизму невиробничого характеру.

Найбільшу кількість смертельних випадків, пов'язаних з навмисним самоушкодженням зареєстровано у Донецькій (863 особи), Дніпропетровській (590 осіб), Луганській (457 осіб), Одеській (428 осіб), Запорізькій (365 осіб), АР Крим (338 осіб), Полтавській (309 осіб), Вінницькій (303 особи) областях, а найменшу – у м. Севастополі (62 особи), Києві (91 особи), Чернівецькій (69 осіб), Тернопільській (90 осіб) областях.

Показник смертності населення від навмисного самоушкодження становив 15,6 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Кіровоградській та Сумській (по 24), Чернігівській, Херсонській та Черкаській (по 22), Полтавській та Миколаївській (по 21), Запорізькій, Донецькій та Луганській (по 20) областях, а найменшого – у Львівській (6), Тернопільській та Чернівецькій (по 8), Закарпатській та Харківській (по 9), Івано-Франківській (11), Рівненській (12) областях. У м. Севастополі цей показник становив 16, у м. Києві – 3 (Рис. 4).

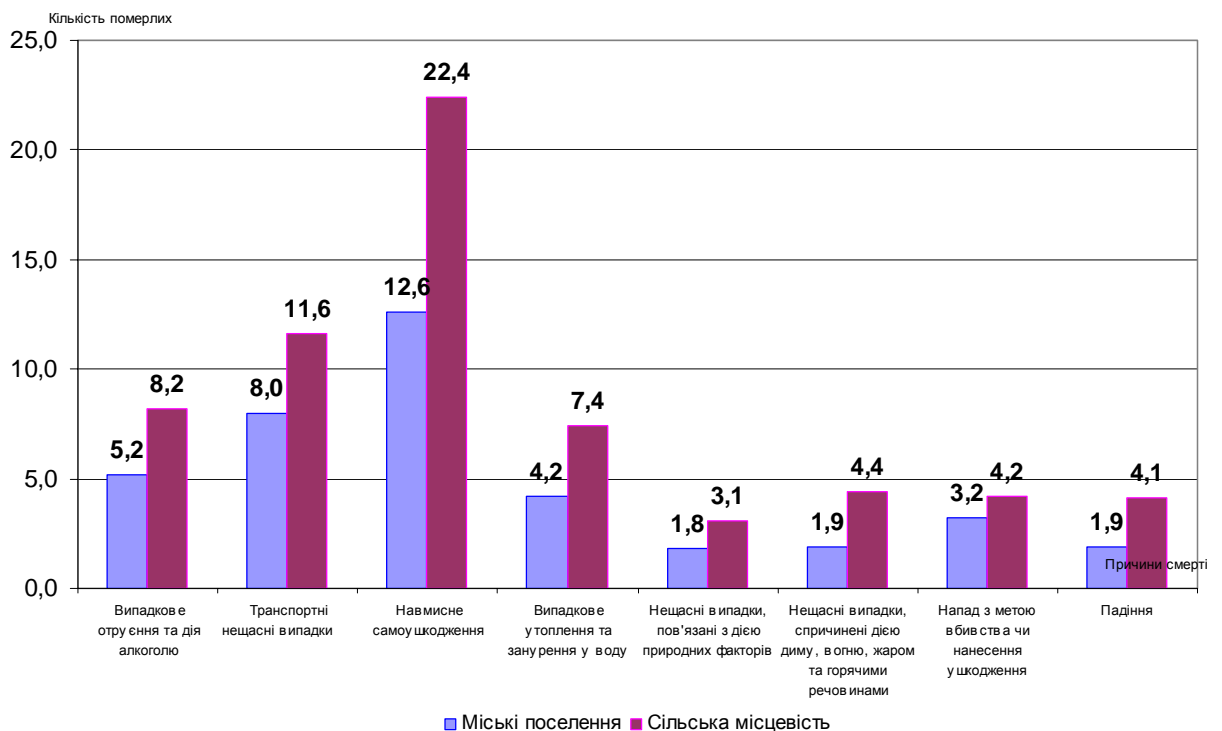
Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України у січні-вересні 2012 року з причини навмисного самоушкодження (на 100 тис. населення)

Слід зауважити, що у звітному періоді показник смертності населення від навмисного самоушкодження серед сільського населення становив 22,4 на 100 тисяч населення, що у 1,8 раза більше ніж серед міського населення (13 осіб на 100 тисяч населення). (Рис.5.).

Рисунок 5.

Розподіл смертності населення порівняно міських поселень з сільською місцевістю з основних причин смертності у побуті (на 100 тис. населення)

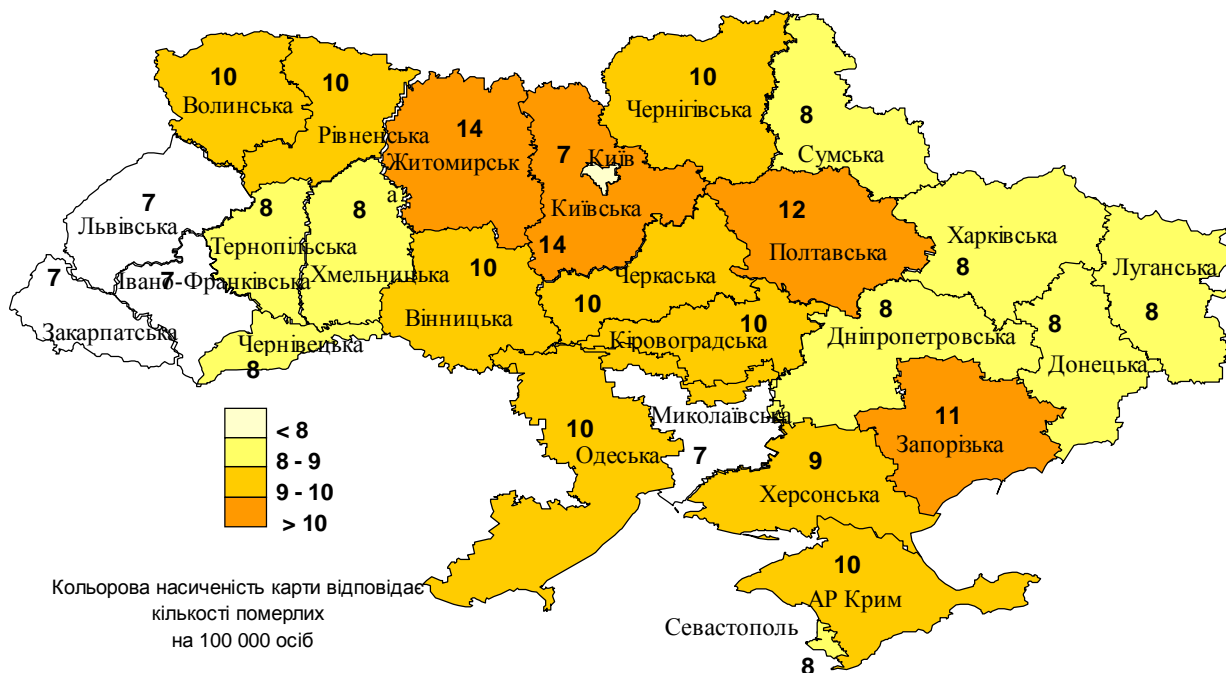
смертності (131 дитина) та складає 17,4% від загальної кількості випадків (Рис.3.).

Найбільша кількість смертей від транспортних нещасних випадків спостерігалась у Донецькій (360 осіб), Дніпропетровській (280 осіб), Київській (248 осіб), Одеській (246 осіб), АР Крим (192 особи), Луганській (191 особа), Львівській (184 особи) областях, а найменша – у Чернівецькій (69 осіб), Миколаївській (82 особи), Тернопільській (90 осіб), Закарпатській (92 особи), Сумській та Івано-Франківській (по 96 осіб), Херсонській (97 осіб) областях. У м. Києві число померлих від нещасних випадків, пов'язаних з транспортними засобами, становить 199 осіб, у м. Севастополі – 30 осіб.

Усереднений показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних з транспортними засобами, по країні становив 9 осіб на 100 тис. населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Київській та Житомирській (по 14), Полтавській (12), Запорізькій (11) областях, а найменшого – у Закарпатській, Львівській, Івано-Франківській та Миколаївській (по 7). У мм. Києві та Севастополі цей показник становить 7 та 8 відповідно (Рис. 7).

Рисунок 7

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України у січні-вересні 2012 року з причини транспортних нещасних випадків (на 100 тис. населення)

Однією із головних причин втрати здоров'я й формування високого рівня передчасної смертності в Україні від травматизму у побуті залишаються випадкові отруєння та дія алкоголю. За 9 місяців 2012 року спостерігається збільшення на 3,1% кількості загиблих, внаслідок випадкового отруєння та дії алкоголю порівняно з аналогічним періодом 2011 року. Отруєння алкоголем стало причиною смерті 2815 осіб, що становить 9,3% від загальної кількості

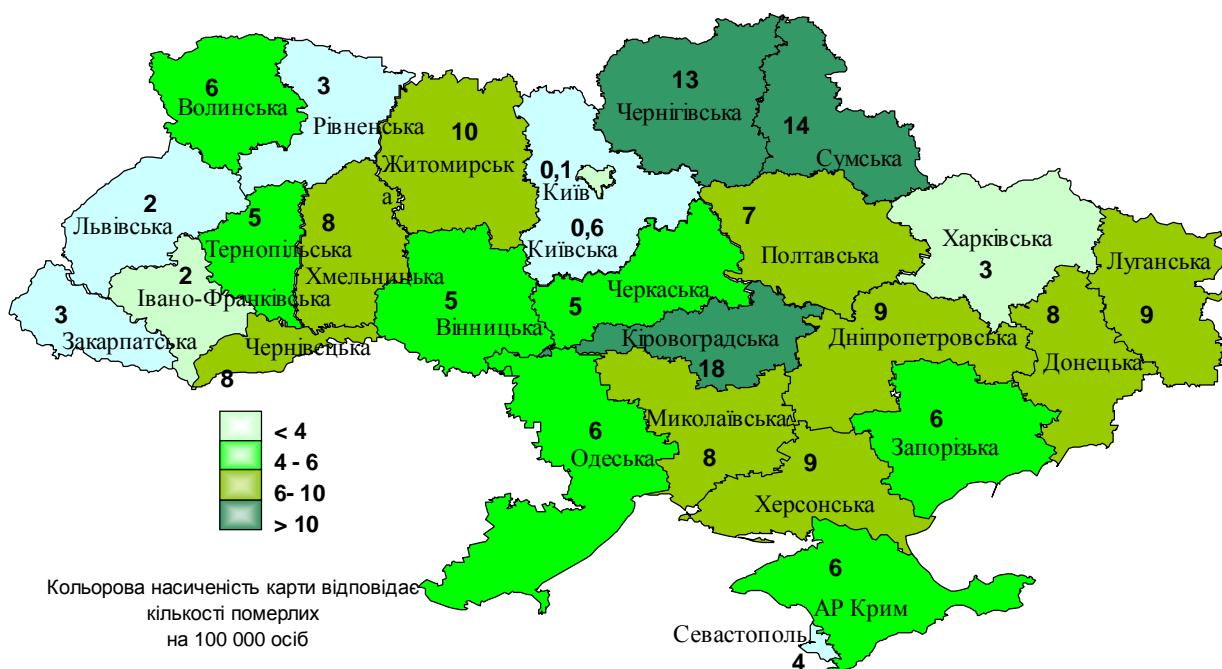
померлих від нещасних випадків невиробничого характеру. При цьому смертність населення спричинена випадковим отруєнням та дією алкоголю у сільській місцевості у 1,6 раза вища ніж у місті (Рис. 5.).

Найбільшу кількість померлих від випадкового отруєння та дії алкоголю зареєстровано у Донецькій (334 особи), Дніпропетровській (294 особи), Луганській (214 осіб), Кіровоградській (180 осіб), Сумській (161 особа), Одеській (143 особи) областях, а найменшу у м. Києві, Севастополі (4 та 15 осіб відповідно), а також у Київській (10 осіб), Івано-Франківській (31 особа), Закарпатській (34 особи), Рівненській (39 осіб), Тернопільській та Львівській (по 49 осіб), Черкаській (58 осіб), Волинській (61 особа) областях.

Середнє значення показника смертності населення від отруєння алкоголем становило 6 осіб на 100 тис. населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Кіровоградській – 18 осіб, Сумській – 14 осіб, Чернігівській – 13 осіб областях, а найменшого в Івано-Франківській та Львівській – по 2 особи, Рівненській, Закарпатській та Харківській областях – по 3 особи, у м. Севастополі – 4 особи на 100 тис. населення. У м. Києві та Київській області цей показник становив менше 1 і був найменшим по країні (Рис. 8).

Рисунок 8

Розподіл смертності населення в розрізі регіонів України у січні-вересні 2012 року з причини випадкового отруєння та дії алкоголю (на 100 тис. населення)

Кількість смертельних випадків невиробничого характеру, пов'язаних з випадковим утопленням та зануренням у воду, становила 2379 осіб, що на 5,6% більше за відповідний період 2011 року (2253 особи). Слід зауважити, що значний відсоток серед утоплених становили діти. За 9 місяців цього року 171 дитяча смерть спричинена випадковим утопленням та зануренням у воду,

що становить 22,7% від загальної кількості смертей серед дітей віком до 14 років.

Середнє значення показника смертності від даного виду травматизму, не пов'язаного з виробництвом, по країні складало 5 осіб на 100 тис. населення. Від випадкового утоплення та занурення у воду найбільше всього загинуло людей у Волинській, Рівненській, Херсонській та Сумській – по 8, Кіровоградській областях – 7 осіб на 100 тис. населення.

У територіальному розрізі найбільшу кількість випадків смерті від випадкового утоплення та занурення у воду зафіксовано у Донецькій (223 особи), Дніпропетровській (148 осіб), Луганській (137 осіб), АР Крим (119 осіб), Одеській (110 осіб), областях, а найменшу – у містах Севастополь (29 осіб) та Київ (36 осіб), Чернівецькій (39 осіб), Тернопільській (50 осіб), Закарпатській областях (56 осіб) (Рис.9).

У сільській місцевості показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних з випадковим утопленням та зануренням у воду, у 1,8 раза вищий ніж у містах і становив відповідно 7,4 та 4,2 на 100 тисяч населення (Рис. 5).

Рисунок 9

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України у січні-вересні 2012 року з причини випадкового утоплення та занурення у воду (на 100 тис.населення)

Однією із поширених причин смерті від нещасних випадків у побуті були також випадки, які сталися внаслідок нападів з метою вбивства чи нанесення ушкодження (1741 особа) і становили 5,8% від загальної кількості померлих. Їх кількість порівняно з аналогічним періодом минулого року зменшилася на 8,8%. Середнє значення показника смертності по Україні становило 4 особи на 100 тис. населення.

У територіальному розрізі цей показник найвищий у м. Севастополі – 8 осіб, Луганській, Донецькій та Миколаївській – по 6 осіб, Одеській, Дніпропетровській, Херсонській, Житомирській та Кіровоградській областях – по 5 осіб на 100 тис. населення.

У Львівській – 1 особа, м. Києві, Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській, Тернопільській, Волинській та Рівненській областях показник смертності внаслідок нападів з метою вбивства чи нанесення ушкодження становив 2 особи на 100 тис. населення. (Рис. 10).

Рисунок 10

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України у січні-вересні 2012 року з причини нападу з метою вбивства чи нанесення ушкодження (на 100 тис. населення)

У звітному періоді кількість смертельних випадків від дії природних факторів а саме: від надмірно високої або низької зовнішньої температури, блискавок, снігових обвалів, зсувів та переміщення ґрунту, від повені тощо, становила 1013 осіб, що на 39,8% менше ніж за відповідний період 2011 року (1684 відповідно) і становить 3,3% від загальної кількості нещасних випадків невиробничого характеру.

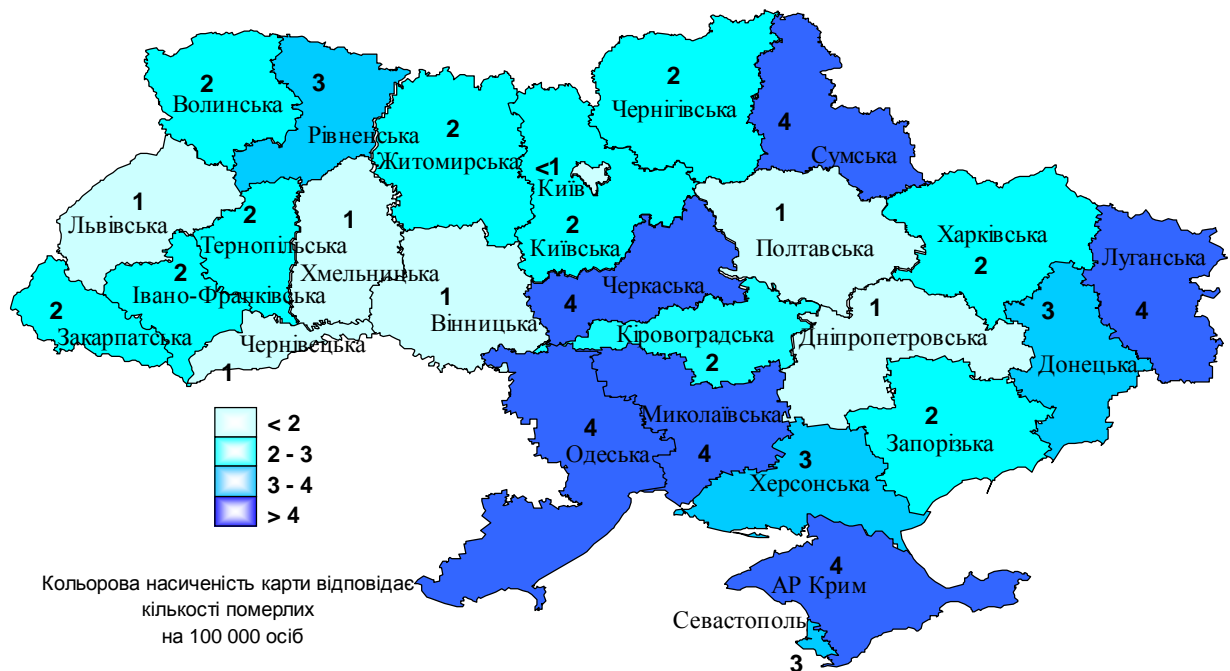
Показник смертності населення від нещасних випадків невиробничого характеру, пов'язаних з природним фактором, становив 2 на 100 тисяч населення. У територіальному розрізі найвище значення цього показника спостерігалось в АР Крим, Луганській, Одеській, Миколаївській, Сумській, та Черкаській областях (по 4). У мм. Києві та Севастополі цей показник становить 1 та 3 відповідно (Рис. 11).

Найменші дані цього показника зареєстровані в Тернопільській, Вінницькій, Чернівецькій, Львівській, Хмельницькій, Полтавській та Дніпропетровській областях по 1 особі на 100 тис. населення.

У сільській місцевості показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів, у 1,7 раза вищий ніж у містах і становив відповідно 3,1 та 1,8 на 100 тисяч населення (Рис. 5).

Рисунок 11

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-вересень 2012 року з причини нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів

За 9 місяців поточного року від пожеж у країні загинуло 1232 особи, що становить 4,1% від загальної кількості померлих. Порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість смертей від нещасних випадків викликаних вогнем та полум'ям, збільшилася на 1% (12 осіб).

Переважає більшість нещасних випадків, спричинених дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами, сталася в сільській місцевості (у 2,3 раза більше ніж у місті – значення показника смертності 4,4 та 1,9 відповідно) (Рис. 5).

Від зовнішньої причини, спричинених дією диму, вогню жаром та гарячими речовинами, зареєстровано 61 випадок дитячої смертності, що становило 8% від загальної кількості смертей серед дітей віком до 14 років (Рис.3).

Показник смертності населення від пожеж, викликаних вогнем, становив 2,7 особи на 100 тисяч населення. Значно більший цей показник спостерігався в Чернігівській, Полтавській, Житомирській та Одеській (по 6), АР Крим Дніпропетровській, Сумській, Луганській, Вінницькій та Чернівецькій (по 4),

Рівненській та Закарпатській областях (по 3). Найменше значення даного показника - менше за 1 було у Волинській області та у м. Києві (Рис. 12).

Рисунок 12

Основними причинами нещасних випадків у побуті залишаються: порушення або незнання правил поведінки на воді, дорожнього руху, протипожежної та електробезпеки, низька нервово-психологічна стійкість, поширення негативних тенденцій і антисоціальних проявів серед людей.

Зазначене вимагає створення в Україні ефективної системи державного управління з питань профілактики травматизму невиробничого характеру на всіх рівнях виконавчої влади та фінансування відповідних попереджувальних заходів, посилення контролю за виконанням комплексних заходів профілактики травматизму невиробничого характеру, державних програм з пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху, запобігання дитячому травматизму, інших програм, пов'язаних з безпекою життєдіяльності населення тощо, а також відповідних регіональних програм.

З метою запобігання нещасним випадкам у побуті центральними та місцевими органами виконавчої влади проводиться робота, спрямована на реалізацію заходів із профілактики травматизму невиробничого характеру, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2007 р. № 980-р “Про затвердження плану першочергових заходів із профілактики травматизму невиробничого характеру”.

Також на виконання пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 червня 2009 року № 632-р “Про схвалення Концепції проекту Закону України “Про Основні засади державної політики у сфері профілактики травматизму невиробничого характеру” МНС разом із заінтересованими центральними і місцевими органами виконавчої влади розроблено проект Закону України “Про основні засади державної політики у сфері профілактики травматизму невиробничого характеру”.

Вищезазначений проект Закону України було схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України (протокол № 80 від 17 жовтня 2012 року) та подано на розгляд Верховної Ради України.

Директор Департаменту
управління рятувальними силами

Г. Марченко